

lándzsát török némelyike azonban nem látja a műszaki könyvtár sajátosságait, helytelenül ítéli meg szerepét, mert nem képes különbséget tenni a vállalatok között méreteik szerint.

Mi ellene vagyunk az egyesítésnek! Ugy véljük, hogy az egyesítésre vonatkozó kérdést csak ott lehet egyáltalában feltenni, ahol hasonló feladatokat ellátó és hasonló funkciókat betöltő könyvtárakról van szó.

A kommunizmus építéséhez kapcsolódó új technikáért folyó harc körülményei között, jelenleg, mérhetetlenül megnövekedett a műszaki könyvtárak jelentősége. A probléma tehát nem a műszaki könyvtárak megszüntetése, hanem tevékenységük megjavítása, személyzeti megerősítésük szakképzett dolgozókkal.

Fordította: LÁZÁR Péter

.

A MŰSZAKI TERMELÉSI ÉS A SZAKSZERVEZETI KÖNYVTÁRHÁLÓZAT EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK SZABÁLYOZÁSA

Hozzászólásomban a vállalati műszaki és szakszervezeti könyvtár egyesítésével nem kívánok foglalkozni, mivel könyvtárügyünk fejlődésének jelenlegi szakaszában erre, véleményem szerint, még nem kerülhet sor. Elképzelhető, hogy a fejlődés egy későbbi fázisában ez a probléma komolyan felvetődik majd, s akkor kell majd vele szembenézni.

Nagyon is sürgető probléma viszont a műszaki termelési és a szakszervezeti könyvtárhálózat együttműködése. A SZOT elnökségének 1961. december 30-án kelt határozata a szakszervezeti könyvtárhálózatok szervezeti szabályzatáról azt bizonyítja, hogy a szakszervezeti hálózat igényt tart arra, hogy a vállalati műszaki és szakszervezeti könyvtár között szoros együttműködés alakuljon ki /1,2/. A határozat erre vonatkozóan az alábbiakat mondja: "A szakszervezeti könyvtárak a dolgozók szakirodalommal való ellátása, szakmai műveltségük emelése céljából szoros együttműködésben dolgoznak az üzemek által fenntartott műszaki könyvtárakkal. Az együttműködés módozatait a SZOT-nak és az egyes szakszervezeteknek a műszaki könyvtárak főfelügyeleti szervével kötött megállapodásai szabályozzák." Ezt a mondatot úgy értelmezhetjük, hogy az együttműködést szabályozó megállapodások már létrejöttek; valójában persze erről szó sincs. A Vas- és Fémpipari Dolgozók Szakszervezetének Kulturális Osztálya az év elején azzal a kéréssel fordult a Kohó- és Gépipari Könyvtári Hálózati Alközponthoz, hogy közösen vizsgáljuk meg a hálózatainkhoz tartozó szakszervezeti és vállalati könyvtárak együttműködésének problematikáját, és határozzuk meg azokat az irányelveket - esetleg többféle kategóriában és többféle szempontból -, amelyek szerint a két könyvtár legegyszerűbben valósíthatja meg az együttműködést. Nyilvánvaló,

hogy ez a probléma más ipari szakszervezetek és más alközpontok esetében is ugyanígy megvan, tehát az egész ipari szakszervezeti könyvtárhálózat, illetve az egész műszaki termelési könyvtárhálózat tekintetében szükség van olyan irányelvek megállapítására, amelyek a jelenlegi helyzetben megindíthatják, vagy előmozdíthatják a szakszervezeti és a műszaki könyvtár együttműködését. Az idézett SZOT-határozat a műszaki könyvtárak főfelügyeleti szervével kötendő megállapodásokról beszél. A műszaki termelési hálózatra vonatkozóan ez azt jelenti, hogy az OMK-nak és az alközpontoknak esetleg a Könyvtártudományi és Módszertani Központ bevonásával ki kell dolgozniuk azokat az alapelveket, amelyeket azután a SZOT-tal, illetve a szakszervezetekkel megvitatnak, és a vita lezárása után egységes állásfoglalást kell kialakítaniuk ebben a kérdésben.

A KGM Alközpont által a vállalatok és intézmények műszaki könyvtárai részére ajánlott szervezeti szabályzat 5.§-a foglalkozik a két könyvtár együttműködésével, s a következőket tartalmazza /3/: "A könyvtár kapcsolatot tart fenn a helyi szakszervezeti könyvtárral is, összehangolja vele szerzeményezését, értesíti beszerzéseiről, esetleg közös kiskönyvtárakat szervez, propaganda akciókat folytat." Bár ez a szervezeti szabályzat rámutat a két könyvtár együttműködésének fontosságára, a legtöbb vállalatnál a gyakorlatban még a szabályzatban említett együttműködési lehetőségeket sem használták ki.

A szocialista országokban a könyvtárügy hálózati elvének egyik fontos szempontja, hogy ne csak az egy hálózathoz tartozó műszaki könyvtárak, hanem az egymással bizonyos tekintetben rokon rendeltetésű hálózatok is működjenek együtt. A Művelődésügyi Minisztérium és a SZOT között 1959-ben megállapodás jött létre az állami és a szakszervezeti könyvtárak együttműködéséről /4/. A hálózatok közötti együttműködés egyébként is könyvtárügyünk fejlesztése szempontjából jelenleg az egyik legfontosabb feladat /5/.

Az említett szerveknek tehát minél előbb meg kellene kezdeniük az együttműködés irányelveinek részletes kidolgozását. Nem végeztem tizes irodalomkutatót, csak néhány önálló kiadványt, továbbá a Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatóját és A Könyvtáros utolsó három évfolyamát néztem át a szakszervezeti és a műszaki könyvtárak együttműködésére vonatkozóan. Futólagos átnézéssel is meg tudtam állapítani, hogy az a néhány kiadvány, tanulmány vagy cikk, amely ezzel a problémával foglalkozik, megfelelő kiindulásul szolgálhat arra, hogy az együttműködés lehetséges szempontjait hozzávetőlegesen át tudjuk tekinteni /6-15/.

Az együttműködési irányelvek kidolgozására célszerű volna az OMK, a KMK, a SZOT és az alközpontok képviselőiből munkabizottságot szervezni és ezt megbízni azzal, hogy meghatározott idő alatt készítsen tervezetet az együttműködés irányelveiről. A tervezetet szélesebb körű vitára lehetne aztán bocsátani és ezután az érdekelt felek kölcsönös megállapodása alapján hivatalos formában /módszertani utmutóként vagy utasításként/ kiadni.

GYÖRE PÁL

:
: :

HIVATKOZÁSOK

1. A szakszervezeti könyvtári hálózatok szervezeti szabályzata.- SZOT Elnökségi Tájékoztató, 1962. 1.sz. 3-11.p.
2. Szervezet és mozgalom. A szakszervezeti könyvtárak új szervezeti szabályzata. - A Könyvtáros, 1962. 3.sz. 121-122.p.
3. A Kohó- és Gépipari Minisztériumhoz tartozó vállalatok és intézmények műszaki könyvtárainak szervezeti szabályzata. Bp. 1958, KGM Műszaki Információs és Fordító V. /Házi soksz./
4. Egyezmény a Művelődésügyi Minisztérium és a Szakszervezetek Országos Tanácsa között az állami /tanács/ és szakszervezeti könyvtárak együttműködése tárgyában. - A Könyvtáros, 1959. 6.sz. 408-411.p.
5. LÁNG Imre: A könyvtárak 1961/62. évi munkájának és együttműködésének néhány kérdése. - Melléklet A Könyvtáros 1961. évi 12. számához.
6. SIMON Mária Anna: A műszaki könyvtárak és az üzemi szakszervezeti könyvtárak együttműködéséről. - MKT, 1955. 7.sz. 8-13.p.
7. TOTH Á.: Az üzemi műszaki és szakszervezeti könyvtárak együttműködése az élelmiszeriparban. - MKT, 1956. 1.sz. 16-19.p.
8. GERŐ Zsoltné: A műszaki és szakszervezeti könyvtárak együttműködése.- MKT, 1960. 1.sz. 28-32.p.
9. GYÖRE Pál: A műszaki irodalom népszerűsítése a közművelődési könyvtárakban. Bp. 1961, OSZK-KMK, 5-41.p.
10. Műszaki könyvtár - műszaki fejlesztés. Tájékoztató az üzemek vezetői, párt- és tömegszervezetei részére. Bp. 1961, OMK, 20 p. /Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ módszertani kiadványsorozata. 1961. 1.sz./
11. TEREBESSY Á.: Könyvtáros ankét a műszaki irodalom propagandájáról Csepelen. - MKT, 1961. 3.sz. 54-58.p.
12. KISS Jenő: A műszaki fejlesztés és az üzemek könyvtárai. - A Könyvtáros, 1961. 6.sz. 341-343.p.
13. BALÁZS Sándor: A szocialista és a szocialista címért küzdő munkabrigádok segítése szakirodalommal. - A Könyvtáros, 1961. 6.sz. 344.p.
14. PARÁNYI Györgyné: Két könyvtár - egy gyár. A műszaki és a szakszervezeti könyvtár együttműködése a Klement Gottwald Gyárban. - A Könyvtáros, 1961. 8.sz. 459-460.p.
15. SZOMMATHELYI E.: Műszaki könyvtárak az üzemekben. - Népszava, 1962. ápr. 8. 4.p.